

FRANSIZ BASININDA TÜRKİYE
ŞUBAT 2012, No: 3

TUSIAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL	tusiad@tusiad.org
ANKARA	ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS	bxloffice@tusiad.org
BERLIN	berlinoffice@tusiad.org
PARIS	parisoffice@tusiad.org
BEIJING	tusiad.china@tusiad.org
WASHINGTON DC	usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

33, RUE GALILEE 75116 PARIS T: +33 1 44 43 55 35

« ERMENİ SOYKIRIMI » İNKARININ SORGULANMASI YASASI, ANAYASA KONSEYİ KARARI

Anayasa Konseyi 23 Ocak'ta Senato'da oylandıktan sonra Milletvekilleri ve Senatörlerin yaptığı başvuru sonucu başlattığı inceleme sürecinin ardından 28 Şubat'ta kararını açıkladı. Karara göre, « kendi tanıdığı ve nitelediği suçların varlığı ve hukuksal nitelendirilmesinin sorgulanmasını yasaklayarak, yasa yapıcı ifade ve iletişim özgürlüğüne anayasaya aykırı bir kısıtlama getirmiştir ».

Bu karar Fransa'nın Ermeni soykırımını tanımasına yönelik 29 Ocak 2001 sayılı yasa ile ırkçı ve antisemit söylemleri yasaklayan 1990 tarihli Gayssot yasalarını kapsamıyor.

Anayasa Konseyi kararı, 1789 tarihli İnsan ve Vatandaşlık Hakları Bildirgesi'nin, « düşünce ve görüşlerini özgürce dile getirme özgürlüğü »nün « en değerli insan haklarından biri » olduğuna yönelik, 10. maddesine dayanıyor.

1 Şubat tarihli Bakanlar Konseyi'nde yasanın Konsey'den geçmemesi halinde yeni bir taslak sunma yönünde niyetini bildirmiş olan Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy, kararın açıklanmasının hemen ardından soykırımların inkârının yasaklanması amaçlı yeni bir tasarı hazırlanması için hükümeti görevlendirdi. Cumhurbaşkanı ayrıca Fransa'daki Ermeni dernekleri temsilcileriyle bir araya geldi.

- « Le Conseil constitutionnel censure de la loi sur le génocide arménien », Les Echos, 28 février.
- « La loi sur la négation des génocides censurée », Le Figaro, 28 février.
- « Négation du génocide arménien: la loi censurée, Sarkozy en veut une nouvelle », L'Express, 28 février.

Fransa'dan tepkiler :

Merkez sağı temsil eden MoDem partisi genel başkanı François Bayrou, Cumhurbaşkanı Sarkozy'nin yeni bir yasa tasarısı hazırlanması konusunda ısrarını « seçim ortamında kaynağı anlaşılır bir inat olmakla birlikte görevi başında bir Cumhurbaşkanı tarafından cesaretlendirilmemesi gereken bir tavır » olarak niteledi.

Yasa tasarısının mimarı UMP milletvekili Valérie Boyer BFM TV'de karardan üzüntü duyduğunu açıklarken, kararın « Fransa'da tanınan iki soykırım (Yahudi soykırımı ve 1915) ayrımcı bir tavır » alındığını ileri sürdü.

Yasa tasarısının Anayasa Konseyi'nde görüşülmesi için milletvekillerine öncülük eden UMP'li milletvekilleri Michel Diefenbacher (Fransa Türk Dostluk Grubu Başkanı) ve Jacques Myard, girişimlerinin « ifade ve tarihsel araştırma özgürlüğünü koruma »ya yönelik olduğunu vurguladı. Myard « tarihsel gerçekler yalnızca araştırmalar ile saptanır yasalarla değil » dedi.

- « Génocide arménien : Bayrou dénonce l'"obstination" de Sarkozy », Le Monde, 28 février.
- « Génocide arménien : les Sages sabrent », Libération, 29 février.

Senatörlerin Anayasa Konseyi'ne başvurusunun öncülüğünü yapan Senatör Jacques Mézard Avrupa liderliğindeki Demokrat ve Sosyalistler Grubu'nun (RDSE) basın bildirisinde karar « karar öncelikle hukukun zaferi ve aynı zamanda siyasetin zaferi » olarak nitelendiriliyor. Bildiride ayrıca « Fransa topraklarında özgürlüklerin yolunu yasalarıyla açtığını dünyaya gösterdiği zaman büyüktür », « Aydınlanma çağından gelen insan hakları ülkesi acınacak yasal hareketlerle kendini tanıyamaz » dedi.

- « Loi censurée : une "grave crise entre la France et la Turquie évitée" ? », Le Nouvel Observateur. 28 février.

Türkiye'den tepkiler :

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoglu « Fransa Cumhurbaşkanı'nın şansını bir kez daha zorlaması Fransız kültürüne, hukukun ve hukuk devletine savaş olarak algılanacaktır » dedi.

Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç kararın « Fransa ve Türkiye arasında olası bir ciddi krizi önlediğini » dile getirdi.

T.C. Paris Büyükelçiliği sözcüsü Engin Solakoğlu kararın « ikili ilişkilerin geleceği konusunda ümit verici » olduğunu bildirdi.

- « Le Conseil constitutionnel censure de la loi sur le génocide arménien », Les Echos, 28 février.
- « Génocide arménien: Ankara suggère à Sarkozy de ne pas "forcer sa chance" », Libération, 29 février.

Yasanın tekrar gündeme gelmesi:

Anayasa Konseyi « amacına uygun ve orantılı » olması halinde « yasa yapıcı ifade özgürlüğünün kötüye kullanılmasını cezalandıracak düzenlemeler » yapabileceğini açıkladı. Ancak bu düzenlemelerin Anayasa tarafından garanti altına alınan ifade özgürlüğünü kısıtlayıcı olmaması gerektiğini vurguladı. Bu bağlamda «Ermeni soykırımını sorgulayan ve azımsayanlara » karşı cezai yaptırım uygulamasının özgürlükleri kısıtlayıcı olduğu hükmüne vardı.

Sosyalist Parti Cumhurbaşkanı adayı François Hollande, başa gelirse yasayı tekrar gündeme getireceğini açıkladı. Hollande yasanın « uzlaşma yönünde olduğunu » ancak « en uygun zamanda sunulmadığını » savundu.

UMP milletvekili ve Fransa İsrail Dostluk Grubu Başkanı Claude Goasguen, kararı kınarken sıranın Gayssot yasasına dokunulmasına geleceği ve bundan sonra « inkârcılık konusunda her şeyin söylenebileceğinden » endişe duyduğunu dile getirdi.

UMP Başkanı Jean-François Copé, yeni bir yasa tasarısının gelecek yasama döneminde Meclis'e getirilebileceğini dile getirdi. Parlamento'nun seçimler nedeniyle haftaya çalışmalarına ara vermesi nedeniyle yeni bir yasa taslağının gelecek yasama döneminde önce görüşülmesine imkân olmadığı belirtiliyor.

- « Négation du génocide arménien: la loi censurée, Sarkozy en veut une nouvelle », Le Parisien, 28 février.
- « Génocide arménien : les Sages sabrent », Libération, 29 février.
- « Génocide arménien : pas de nouveau texte d'ici la présidentielle », Libération, 29 février.

SURİYE'YE KARŞI TUTUM

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde Suriye'deki şiddetin durdurulması yönünde yapılması öngörülen kararı Rusya ve Çin'in veto etmesi tepkilere yol açtı. Ankara böylelikle « Suriye'ye şiddetin sürdürülebileceği yönünde yanlış bir mesaj verilebileceğini » bildirerek BM'yi « açık bir mesaj » vermeye çağırdı.

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu bir yandan Suriye'deki şiddeti kınarken, bir yandan da BM'deki oylamanın « Soğuk Savaş mantığının sürdüğünü gösterdiğini » savundu. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan TBMM'de « Suriye'de rejimi değil halkı destekleyen ülkelerle yeni bir girişim » başlatacaklarını açıkladı. Bu konuda Dışişleri Bakanı Davutoğlu en kısa zamanda Türkiye ya da başka bir ülkede « uluslararası bir uzlaşma forumu » oluşturacak bir konferans için hazırlık yapma kararını dile getirdi.

AA haberine göre Davutoğlu, özellikle Humus ve Zabadani'de yaşananları « insanlık dramı » olarak bitelerken, BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nden insani yardım kampanyası başlatılması yönünde talepte bulundu.

ABD ve Fransa Dışişleri Bakanları Türkiye'nin girişimlerini desteklediklerini dile getirdiler. Hillary Clinton bölgeye acil insani yardım yapılması konusunda kararlılıklarını ve bu yönde Türkiye ile birlikte çalışacaklarını dile getirdi. Fransa Dışişleri Bakanı Alain Juppé ise Türkiye'nin bölgede varlığını desteklerken, Davutoğlu'nu AB Dışişleri Bakanları'nın Suriye konusunda 27 Şubat'ta Brüksel'de yapacakları zirve toplantısında görme isteğini yineledi. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Suriye lideri Başar El Assad'ın ailesinin sığınma talepleri olması halinde değerlendireceklerini bildirirken hâlihazırda bu yönde bir talep olmadığını ifade etti.

Suriye kaynaklı bir radyo kanalının bildirdiğine göre iki ülke arasında Suriye'de tutuklu Türk istihbarat görevlilerinin serbest bırakılmasına karşılık Türkiye'de bulunan Hür Suriye Ordusu subaylarının geri gönderilmesi ve eğitimlerine son verilmesi yönünde müzakereler sürüyor.

Fransa ile Türkiye arasında bölgede bir yandan rekabet sürerken bir yandan uluslararası konferans gerçekleştirilmesi ve Suriye'de « insani koridor » oluşturulması yönünde görüş birliği bulunuyor.

- « La Turquie pourrait offrir l'asile aux Assad », Le Figaro, 2. 02.2012.
- « Syrie: le veto sino-russe à l'ONU dénoncé comme un "permis de tuer" », Le Parisien, 4.02.2012
- « Massacre de Homs: les capitales occidentales et arabes sous le choc », Le Parisien, 5.02.2012
- « Manœuvres diplomatiques à Damas, l'UE prépare de nouvelles sanctions », Le Monde, 7.02.2012
- « Syrie: Assad promet la fin des violences, rappel d'ambassadeurs arabes et occidentaux », Les Echos, 7.02.2012
- « Syrie: Assad promet la fin des violences, rappel d'ambassadeurs arabes et occidentaux », Les Echos, 7.02.2012
- « La Turquie veut organiser une conférence internationale sur la Syrie », Le Figaro, 11.02.2012
- « Syrie: Ankara pour une aide humanitaire », Le Figaro, 11.02.2012
- « Ankara va solliciter l'ONU pour une aide humanitaire en Syrie », Le Monde, 11.02.2012
- « Alain Juppé : «Bachar el-Assad tombera » », Le Figaro, 15.02.2012

TSK - KUZEY IRAK OPERASYONLARI

Genel Kurmay Başkanlığı'nın yaptığı açıklamaya göre Türk hava kuvvetlerinin Irak'ta Şubat ayı başında yaptığı operasyonlarda Zap bölgesinde terörist örgüte ait üç hedef vuruldu. Aynı zamanda Batman'da 5 terörist güvenlik güçleri ile çatışma sırasında vuruldu.

Anadolu Ajansı bu olaylardan dört gün sonra Hakkari'de askerlerin üzerine ateş açılmasının ardından bir Türk askeri ve 4 teröristin öldürüldüğünü bildirdi. Bingöl'de çıkan çatışmada ise 3 PKK'lı tutuklandı, 9'u ise ölü ele geçirildi.

Yurt çapında PKK'nın siyasi kolu olduğundan şüphelenilen KCK'ya karşı yapılan polis operasyonlarında pek çok sendika ve örgüt liderinin evlerinde aramalar gerçekleştirildi.

Strasbourg'da binlerce Kürt tarafından düzenlenen gösterilerde Şubat 1999'da tutuklanan PKK lideri Abdullah Öcalan'ın serbest bırakılması istendi.

Başbakan Erdoğan « terörist örgütle mücadele, siyasi temsilcilerle müzakere » edeceğini açıkladı.

- « Des avions turcs bombardent des bases kurdes dans le nord de l'Irak », Le Parisien, 03 février.
- « Turquie: cinq rebelles kurdes tués », Le Figaro, 03 février.
- « La Turquie bombarde des bases de la rébellion kurde en Irak », Le Monde, 03 février.
- « Vaste opération anti-PKK en Turquie », Le Figaro, 13 février.
- « Des milliers de Kurdes manifestent à Strasbourg pour la libération d'Öcalan », Les Echos, 18 février.

TÜRKİYE - İRAN PETROL TİCARETİ

AB tarafından İran'a yönelik mali yaptırımları uygulamayı reddeden Türkiye, Batı ile ticaret ilişkilerini gözden geçiren İran ile ticari ilişkilerini sürdürüyor. Türkiye İran petrolüne boykot uygulayarak Suudi Arabistan'dan alımlarını artırma yönünde niyetinden vazgeçti.

- « Iran: face aux sanction occidentales, Téhéran se tourne vers l'Asie », Le Parisien, 4 février.
- « La Turquie n'a pas l'intention de boycotter le pétrole iranien », Les Echos, 14février.

ÇİN DEVLET BAŞKANI YARDIMCISININ TÜRKİYE ZİYARETİ

Çin Devlet Başkan Yardımcısı Xi Jinping, Türkiye'ye yaptığı iki günlük resmi ziyarette, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Meclis Başkanı Cemil Çiçek ile görüştü.

İki ülke arasında « inşaat, otomotiv, madencilik, kimya ve makine endüstrisi benzeri alanlarda ticaret ve yatırım ilişkilerinin geliştirilmesini hedefleyen ziyaret sırasında Türkiye'de nükleer santral yapımı alanında görüşmeler de başlatıldı. İki ülke arasında ticaret hacmi 2000 yılında 1 milyar dolardan 2010 yılında 19,5 milyar dolara ulaştı.

Suriye ve BM kararına Rusya ve Çin'in vetosunun da ele alındığı görüşmelerde Xi Jinping Türkiye'nin bölgede oynadığı « anahtar rolü » desteklediğini dile getirdi.

- « Le vice-président chinois en Turquie pour parler commerce et diplomatie », Les Echos, 20 février.
- « Le vice-président chinois entame une visite en Turquie, coopération au menu », Les Echos, 21 février.
- « Xi Jinping en Turquie : la Chine se veut une puissance « bienveillante » », Les Echos, 24 février.

KIBRIS ÇIKMAZI

Kıbrıs'ta Türk ve Yunan liderleri ile BM Genel Sekreteri arasında gerçekleştirilen müzakerelerin 22-24 Ocak tarihinde gerçekleştirilen 5. toplantısı da sonuçsuz kaldı. Le Monde gazetesi iki toplum arasında « temas, iletişim ve güven eksikliği »nin uzlaşma önünde en temel engeli oluşturduğunu vurguladı.

Akdeniz'de önemli miktarda doğal gaz rezervi bulunması iki taraf arasında ilişkilerde yeni bir gerginlik konusu oldu. Türkiye Güney Kıbrıs tarafından gerçekleştirilecek aramalara karşı çıkarken, Güney Kıbrıs lideri Demetris Christofias « Türkiye'nin tehditlerine karşı doğal gaz arama çalışmalarını güvenlik içinde sürdürebilmek için » İsrail'den destek istedi. Adaya yaptığı ilk ziyarette İsrail Başbakanı Benyamin Netanyahu Demetris Christofias ile enerji alanında işbirliği konularını ele aldı.

Demetris Christofias « doğal kaynakların federal hükümet tarafından kullanılmasının iki topluma da yarar sağlayacağını » belirterek « ikili görüşmelerde iyi niyet çağrısında » bulundu. Ayrıca uluslararası topluluğa ve özellikle AB'ye, « Türkiye'nin uluslararası hukuka uyması » için baskı yapılması çağrısında bulundu.

- « Le sommet de l'ONU échoue à surmonter l'impasse chypriote », Le Monde, 21 février.
- « Benjamin Netanyahu à Chypre pour la première fois », Les Echos, 16 février.

EKONOMİ

Vinci, TAV Havalimanları Holding AS'den %40 hisse alımı yönünde girişimde bulunuyor. Şirket, özellikle havacılık alanında, ulaşım altyapı sektöründe gelişmeyi hedefliyor.

Vinci değeri 1,3 milyar € olarak açıklanan Havalimanları Holding AS'de hisse alımı operasyonunda Aéroports de Paris ile rekabet içinde bulunuyor.

Zengin bir portföyü bulunan Türk şirketinin en önemli varlığını Atatürk Havalimanı oluşturuyor. Hava trafiği açısından Avrupa havalimanları arasında 8. sırada olan Atatürk havalimanı (37,4 milyon yolcu, 2011'de %16 artış) Türk Havayollarının hızlı gelişiminden de yararlanıyor. Bazı Fransız kaynaklar, TAV'ın 2020 için hedeflediği 59 milyon yolcu sayısının satış işlemlerinde rekabeti artırmak üzere abartılı bir tahmin olduğunu iler sürüyor.

- « Vinci confirme un intérêt pour l'aéroport d'Istanbul », Les Echos, 8 février.
- « Pourquoi ADP et Vinci bataillent en Turquie », La Tribune, 24 février.

Dünya çapında otelleri olan **Mandarin Oriental** Bodrum'da varlıklı turistlere yönelik 214 özel konut (Residences at Mandarin Oriental) ve 60 hektarlık bir alanda otel (Mandarin Oriental Bodrum) yatırımı yapacak. Otelin açılışının 2014 yılında gerçekleşmesi bekleniyor.

- « Mandarin Oriental va développer des résidences de luxe en Turquie », Le Parisien, 10 février.

Renault Temmuz ayından itibaren Flins (Fransa) ve Bursa'daki tesislerinde yılda yaklaşık 350-400.000 adet Clio IV üretecek. Aracın break versiyonunun, 2013'ten itibaren Türkiye'de üretilmesi planlanıyor.

- « Renault va lancer sa Clio IV à l'assaut de la Peugeot 208 », La Tribune, 17 février.